

همشهری

حافظ

ز چشم شوخ تو جان کی توان برد؟
که دائم با گمان اندر گمین است

صفحه از: علیرضا میرانی

صفحه آخر

همشهری: www.hamshahronline.ir
سایت روزنامه: newspaper.hamshahronline.ir

دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سید کمال فرشی، شماره ۱۴
کد پستی: ۴۵۹۵۴-۱۹۶۶۶ تهران، صندوق پستی ۱۹۳۵۵۴۴۶
تلفن: ۲۲۰۳۳۰۰۰، ۲۲۰۴۶۰۶۷، فاکس: ۲۲۰۴۶۰۶۷

توزیع و اشتراک: موسسه نشر گستر امروز نوین
تلفن توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰
تلفن اشتراک: ۶۱۹۳۳۱۱۴

حضرت امیر المؤمنین علی:
اندک کاری که بر آن مداومت کنی امیدبخش تر
است از کار زیادی که از آن خسته شوی.

اذان ظهر: ۱۳:۰۱ غروب آفتاب: ۱۹:۰۲
اذان مغرب: ۱۹:۲۲ نیمه شب شرعی: ۲۳:۰۱
اذان صبح فردا: ۴:۲۱ طلوع آفتاب فردا: ۴:۵۹

پیش‌بینی آلودگی: ۸۴۳۲۱۰۰۰
چاپ: همشهری
تلفن: ۲۸۰۷۵۰۰۰

سرزمین من:
مدیر: زهرا عباسی
تندرستی:
مدیر: عیسی محمدی
مدیر: مریم سرخوش
سرخ:
مدیر: جواد عزیزی
مدیر: محمد جعفری
دانشنامه:
مدیر: ساسان شادمان
مدیر: زهرا خاچی
جامعه:
مدیر: شهلا طباطبایی
گزارش:
مدیر: مسعود میر
مدیر: فاطمه عسگری نیا
۱۴ سینما و تلویزیون:
مدیر: سعید مروی
مدیر: علیرضا محمودی
مسئله آخر:
مدیر: جواد نصرتی
طرح و گرافیک:
مدیر: محمد علی حلیمی

صاحب امتیاز:
مؤسسه همشهری
مدیر مسئول: محسن مهدیان
سرپرست: دانیال معمار
مدیر تحریریه:
سید مجتبی صادقی
شهرام فرهنگ: علی عمادی
شاهین امین، حامد فوقانی
مدیر فنی: حامد یزدانی
مدیر هنری: مهدی سلامی
دبیر عکس: امیر پناهیور
سیاسی و دیپلماتیک:
مدیر: حسین ارجلو
شورنگار:
مدیر: پروانه بهرام نژاد
مدیر: مریم باقرپور
اقتصاد:
مدیر: حسین لطفی
مدیر: مریم موسی پور
تماشاگر:
مدیر: امیر محمد یعقوب پور
مدیر: لیلی خرسند

تهران مصور

روزی روزگاری شهر بازی

شهر بازی‌ها یکی از نمادهای جذاب در گردشگری شهری هستند و توانسته‌اند در برنامه‌ریزی‌های شهری، جایگاه ثابتی را به دست آورند که البته علت آن را نیز باید در گردش مالی بالای شهر بازی‌ها دانست. قدیمی‌ترین و نخستین شهر بازی در ایران را که دارای ابعاد تفریح و بازی بوده باید «گاردن پارتنی» در پارک شهر سنگلج تهران دانست. در این پارک، اسباب‌بازی ابتدایی چون تاب و سرسره وجود داشته است. مردم در کنار استخر بزرگ گاردن پارتنی به تماشای دوچرخه‌سواری و آکروبات می‌پرداختند. گاهی نیز گروه موزیک ارتش به اجرای برنامه در این پارک می‌پرداخته است. پس از گاردن پارتنی، نخستین شهر بازی دارای وسایل بازی برقی، فان فار در میدان و تک بوده که تا سال‌ها یکی از تفریحگاه‌های مهم پایتخت محسوب می‌شده است. در واقع محله و تک در دهه ۴۰ به موجی از نوسازی روبه‌رو شد که و تک را به محله‌ای با امکانات مدرن تبدیل کرد. «فان فار» نخستین شهر بازی با وسایل مجهز برای کودکان بود که در جنوب میدان و تک ساخته شد. سال ۱۳۴۷ روزنامه‌ها خبر افتتاح این شهر بازی را با آب و تاب نوشتند. با این حال، این شهر بازی برای همه بچه‌های تهران نبود و بیشتر خانواده‌های متمول توان خرید بلیت‌های آن را داشتند. استقبال از «فان فار» و تک باعث شد تا سال ۱۳۵۳ این مجموعه به زمین‌های اوین منتقل شود و با نام «لونا پارک» به کار خود ادامه دهد.

«فان فار» نخستین شهر بازی با وسایل مجهز برای کودکان بود که در جنوب میدان و تک ساخته شد. سال ۱۳۴۷ روزنامه‌ها خبر افتتاح این شهر بازی را با آب و تاب نوشتند. با این حال، این شهر بازی برای همه بچه‌های تهران نبود و بیشتر خانواده‌های متمول توان خرید بلیت‌های آن را داشتند. استقبال از «فان فار» و تک باعث شد تا سال ۱۳۵۳ این مجموعه به زمین‌های اوین منتقل شود و با نام «لونا پارک» به کار خود ادامه دهد.

دیر روزنامه

یک سال انتظار برای رسیدن به پیکان

در صفحه اول روزنامه همشهری در ۳۰ آبان پیش، یک تیتر، ما را به یاد خاطره‌های خوب گذشته می‌اندازد: **خاطر ه پیکان سوار** در کوچه پس‌کوچه‌های تهران! این خودرو با وفا که از سال ۱۳۴۶ تا ۱۳۸۴ مونتاژ و تولید می‌شد، در دوره‌ای خودروی ملی کشور بود و اگر کسی رنگ گوجه‌ای و زرد قناری‌اش را داشت، یعنی همه چیز داشت! اما اخیر شرایط پیش‌فروش پیکان، نکات جالبی را در دل خود دارد. اول اینکه شرکت ایران خودرو در روز چهارشنبه، ۲۴ دی‌ماه ۱۳۴۶ اعلام کرده که با واریز ۲ میلیون تومان به حساب شرکت، می‌توانید درخواست خرید پیکان بدهید. دوم اینکه ایران خودرو قول داده در زمان تحویل، پیکان را ۳۳۰۰ تومان زیر قیمت بازار به خریداران تحویل دهد، اما نکته تکراری و آزاردهنده، این است که براساس یک سنت تکراری، در آن روزگار هم خریداران، باید یک سال در صف انتظار می‌نمشدند تا به پیکانشان برسند.

تهران شهر کافه‌هاست: کافه‌های کوچک یا بزرگ، دنج و تاریک یا شلوغ و پر نور، مدرن یا یک خانه قدیمی بازسازی شده.

هر مدل کافه‌ای را که بخواهید می‌توانید در خیابان‌های اصلی یا حتی کوچه پس‌کوچه‌های پایتخت پیدا کنید. تعداد کافه‌ها در تهران به‌ویژه در دهه‌های اخیر

فاطمه عباسی

افزایش زیادی داشته و متقاضیان بی‌شماری هم دارد. اما وجود کافه‌ها فقط مختص یکی دو دهه اخیر نیست و از قدیم هم کافه‌ها یا تاق جوان‌ها، روشنفکران و هنرمندان زیادی بوده است: کافه‌هایی که برخی از آنها به‌خاطر ده‌ها بویسته‌اند و برخی هنوز بایرجا هستند و هر روز جوان‌های امروزی یا به‌با سن گذاشته‌هایی که این مکان‌ها برای‌شان خاطره‌انگیز است در آنها حضور پیدا می‌کنند.

کافه نادری

پل حافظ و خیابان نادری است. از جمله این افراد می‌توان به صادق هدایت، بزرگ علوی، احمد شاملو، جلال آل احمد، نیما یوشیج، سیمین دانشور، احمد فردید، نصرت رحمانی و مهدی اخوان ثالث اشاره کرد.

شاید کمتر کسی هست که نام کافه نادری به‌گوشش نخورده باشد. این کافه به‌رغم محیط ساده و بی‌آلایش، از محبوب‌ترین پاتوق‌های خاطره‌انگیز و پر حس و حال پایتخت است. کافه نادری از قدیمی‌ترین و معروف‌ترین کافه‌های تهران است که در سال ۱۳۰۶ توسط خاچیک

کافه بلدیه یا کافه شهرداری

۱۵ شهریور ۱۳۱۱، جایی میان خیابان ولیعصر و انقلاب امروزی در محل فعلی تئاتر شهر تهران، آنجا که ما با نام چهارراه ولیعصر می‌شناسیم، مکانی ساخته شد برای تفریح و سرگرمی مردم آن سال‌ها؛ جایی که اعتبار دولتمردان باشد و شاید مرکز خوشی مردمان تازه‌نفس کشیده از جنگ قحطی. کافه بلدیه یا کافه شهرداری از ابتدای دوران پهلوی برای آذینه بخش مهمی از خاطرات جمعی مردم شده بود؛ جایی برای بازی، سیاحت، مکانی برای میتینگ‌های سیاسیون و شنیدن موسیقی‌های متفاوت. این عمارت بزرگ توسط موسیو فرد ساخته شده بود و طبق اسناد قدیمی، کافه شهرداری جایی برای حضور و بروز موسیقی ایرانی بود.

کافه اورینات

اورینات کافه قنادی اصلی با رنگ و بوی قدیمی است که در سال ۱۳۲۱ در محله دروازه دولت توسط ارمنی‌ها فعالیت خود را آغاز کرد. با وجود گذشت دهه‌ها از شروع به کار این کافه، هنوز فضا و سبک قدیمی و خاطره‌انگیز خودش را حفظ کرده است. از نشانه‌های این کافه قدیمی چراغ‌نئون قرمز رنگ نمای آن است که نظر هر رهگذری را به خود جلب می‌کند.

کافه گل رضاییه

کافه گل رضاییه یکی از کافه‌های خاطره‌انگیز و قدیمی پایتخت است که ثبت میراث فرهنگی شده. این کافه در سال ۱۳۱۰، در خیابان ۳۰ تیر توسط گارگنا آونسیان که یکی از ارامنه تهران بود، شروع به کار کرد و در سال ۱۳۲۴ فردی به نام عزیزالله خوشامان آن را خرید. اکنون این کافه زیبا توسط فرزند او اداره می‌شود. کافه گل رضاییه نیز مانند کافه‌های دیگر پاتوق روشنفکران به‌خصوص نویسندگان، هنرمندان و خبرنگاران بود.

کافه لقانطه

لقانطه تاسیس کردند که سال‌ها بعد شعبه دوم، سوم و چهارم آن افتتاح شد. شعبه دوم آن در سال ۱۳۰۰ و در عمارت نظامیه (همان باغ‌موزه قصر امروز)، شعبه سومش در میدان بهارستان و شعبه چهارم‌ش هم توسط خانمی ترک در لاله‌زار تهران افتتاح شد. جعفر شهری در کتاب «طهران قدیم» درباره این کافه می‌نویسد: «بنا بر رسم زمان جای و قلین در درجه اول متاع این کافه یا لقانطه یا قهوه‌خانه بود و دومین آنکه هنوز در اینجا خلاف سایر قهوه‌خانه‌های دیگر که در آنها فروش

قهوه به‌کلی از میان رفته بود، به طالبان فروخته می‌شد و در تابستان‌ها انواع شربت‌آلات مانند شربت به‌لیمو، سکنجبین، شربت آلبالو، شربت ریواس و همچنین بستنی و فالوده عرضه می‌شد». سال ۱۳۹۶ در باغ‌موزه قصر در خیابان پلیس کافه لقانطه افتتاح شد. این کافه در واقع، طبق گفته صاحبانش، ادامه‌دهنده راه و حال و هوای همان لقانطه معروف است که زمانی نخستین کافه نوین ایران بود و حال و هوای فرانسوی داشت.

تابلوی کافه لقانطه پشت سر افرادی که در این عکس دسته‌جمعی قدیمی هستند دیده می‌شود.

خیابانی بانمادی از مرجعیت

این روزها هم‌زمان است سیدمروش طباطبایی پور با لغو امتیاز تنباکو با یک فرمان وحدت‌بخش از سوی آیت‌الله میرزای شیرازی که در حکمی نوشت: «...الیوم، استعمال توتون و تنباکو در حکم محاربه با امام‌زما صلوات‌الله و سلامه علیه است». حکمی که مردم را در مقابل استعمار متحد کرد و باعث شد قلیان‌ها را بشکنند و توطئه انگلیس را شکست دهند. مدیران شهری، به احترام این مرجع بزرگ تقلید، نام میرزای شیرازی را روی یکی از خیابان‌های مرکزی تهران گذاشتند؛ خیابانی که پل کریمخان را به خیابان شهید بهشتی وصل می‌کند و غربی‌ترین خیابان یک محله قدیمی به نام محله بهجت‌آباد در تهران است. در اینجا گشتی در خیابان میرزای شیرازی می‌زنیم و به افتخار اتحاد ملی، تمام‌قد می‌یستیم.

تاریخش

مالک بخش قابل توجهی از باغ‌ها و بوستان‌های حاشیه تهران در عهداجار، میرزا یوسف‌خان اشتیانی یا همان مستوفی‌الممالک بود؛ مردی که سال‌ها مسئول امور مالی کشور بود و محله‌هایی مثل حسن‌آباد، یوسف‌آباد، عباس‌آباد، امیرآباد و البته بهجت‌آباد را به ثروت خود اضافه کرده بود. محدوده بهجت‌آباد آن روزگار که بسیار وسیع بود از جنوب به خیابان انقلاب و از شمال به محله یوسف‌آباد محدود می‌شد، او این زمین‌ها را به دخترش بهجت‌الملوک بخشید. بهجت‌آباد اقتدر خرم بود که به یکی از گردشگاه‌های شاهزادگان تبدیل شد و البته برای رفت‌وآمد آسان میان این روسا و مثلاً روستای یوسف‌آباد، خیابان‌هایی کشیدند. در دوره پهلوی اول و دوم آهسته آهسته این خیابان‌ها جان گرفتند و یکی از آنها در محله بهجت‌آباد، همین خیابان میرزای شیرازی شد که در گذشته به آن نادرشاه می‌گفتند.

سینما آزادی

یکی از شاخص‌ترین نمادهای فرهنگی خیابان میرزای شیرازی، سینما آزادی است. سینمایی که از اردیبهشت سال ۱۳۴۷، کار خود را آغاز کرد و شاید با کران فیلم جنگ ستارگان در آن روزها، سر زبان‌ها افتاد. ساختمان قدیمی این سینما در فروردین سال ۱۳۷۶ به‌دلیل، آتش گرفت و ۱۰ سال بعد و در آیین جشنواره فیلم فجر، پردیس جدید آن بازگشایی شد.

ساکناش

شاید شاخص‌ترین مغازه‌هایی که در این خیابان جا خوش کرده، مغازه‌های فروش اسباب‌بازی، عروسک و وسایل تزئینی و کارت‌پستال است. مغازه‌هایی که معمولاً در دی‌ماه هر سال و روزهای نزدیک به تولد حضرت مسیح (ع)، چهره تهران را کریم‌مس می‌کنند و حال و هوای متفاوتی به شهر می‌بخشند. همچنین در این خیابان و خانه‌های قدیمی کوچه‌پس‌کوچه‌های اطراف‌اش، هموطنان اقلیت دینی مثل ارمنه، بیش از دیگران ساکن‌اند و مغازه‌هایش را می‌گردانند.

اکنونش

قرار گرفتن خیابان میرزای شیرازی در میان مراکز فرهنگی و کنایه‌روشی‌های خیابان کریم‌خان زند در جنوب و همان سینما آزادی در شمالش، محیط این خیابان را نیز به محیطی فرهنگی تبدیل کرده‌است. البته در این میان از قنادی‌ها، رستوران‌ها و کافه‌های رنگارنگ این خیابان نیز نمی‌توان گذشت.

